

B-4. Salesiánská komunita

1. Komunita, místo otevřenosti

- Komunitu odlišuje od skupiny přátel to, že v ní jsou naše vzájemná příslušnost a naše svazky zaprotokolovány; uvádíme, jaké jsou naše cíle a duch, který nás spojuje. Uznáváme společně, že jsme za sebe navzájem odpovědní, že toto pou- to pochází od Boha, že je to dar od Boha. To On nás vybral a svolal dohromady, do spolenectví lásky a vzájemné péče.
- Komunity mají být otevřeny druhým, zůstávat pokorné a zranitelné, jejich členové se nemají uzavřít do sebe v jistotě, že oni jsou ti jediní, kdo vlastní moudrost a pravdu, že je tedy ostatní musejí napodobovat a projít jejich školou.
- Základním postojem komunity je otevřenost, přijímání a naslouchání Bohu, ostatním lidem a komunitám. Život v komunitě je založen na od- puštění a otevřenosti těm, kteří jsou jiní, chudým a slabým.

2. Komunita, místo vzájemné lásky

- V komunitě milujeme každého zvlášť. Záleží na konkrétních osobách, znamená to milovat je trvale takové, jaké jsou, a takovým způsobem, aby rostly podle Božího plánu a staly se prameny života.
- V pravé komunitě musí každému být umožněno zachovat si hluboké tajemství své bytosti, které není povinen nutně vydat ostatním a nemusí se o ně dělit. Každému musí být umožněno prohlubování jeho osobního vědomí a duchovního života.
- Komunita není nikdy samoúčelná. Jejím cílem jsou osoby, láska, spojení s Bohem. Odloučení od komunity nesmí nastat jen proto, že život v ní je tvrdý, že nový představený je nesympatický; takové rozhodnutí musí být výsledkem zralé úvahy a skutečné soudnosti.

3. Sdílení a spolupráce

- V komunitě jsou všichni povoláni ke spolupráci. Práce musí být vyko- nána; je třeba nakoupit, pěstovat zeleninu, připravovat jídlo, mýt nádo- bí, uklízet. Je nutné starat se o nemocné a starší, vychovávat mladé, vy- dělávat peníze nebo je přijímat, zase je vydávat, vést účty atd. Je jasné, že každý má svou práci, z níž musí skládat účty jinému nebo celé ko- munitě. V komunitě je nutná přesná organizace a kázeň, jinak tu vznik- ne chaos a všechno přestane fungovat.

- Spolupráce v komunitě musí najít svůj pramen ve sdílení. Spolupracuje se proto, že tu je vzájemná láska, pocit povolání ke společnému životu, směřování k témuž společnému cíli.

4. Komunita, místo uzdravení a růstu

- Když lidé, kteří poznali izolaci nebo odmítnutí, vstoupí do komunity, najdou tam vřelost a oživující lásku. Začínají si sundávat masky, odstraňovat své bariéry a stávají se zranitelnými. Prožívají čas sdílení a hluboké radosti.
- Když ale sundávají své masky a stávají se zranitelnými, poznávají zároveň, že komunita není snadné místo k životu, protože je místem vztahů. Soužití s druhými, zvláště s některými lidmi, může být náročné. Je snazší žít sám a pro druhé něco dělat jen tehdy, když na to mám právě chuť.
- Komunita je místo, kde se plně projeví hranice, obavy a sobectví člověka. Ukáže se jeho chudoba a slabosti, neschopnost si s některými porozumět, narušená citovost nebo sexualita, jeho touhy, které se zdají být nenasytné, jeho frustrace, závislost, nenávisť a touha ničit. Dokud jsme byli sami, mohli jsme si namlouvat, že milujeme všechny. Pokud žijeme s ostatními, zjišťujeme, nakolik jsme schopni milovat, nakolik druhé odmítáme, nakolik jsme uzavřeni do sebe.
- Máme se snažit vidět ostatní Božíma očima, vidět jejich zranění a utrpení. Když začneme žít tímto způsobem, bez ochranných bariér, staneme se velmi zranitelnými.

5. Sympatie a antipatie

- Dvě velká nebezpečí pro komunitu představují „přátelé“ a „nepřátelé“. Lidé, kteří jsou si podobní, se dávají rychle dohromady; jsme rádi vedle někoho, kdo se nám líbí, kdo má stejné myšlenky jako my, stejný pohled na život, stejný humor. Lidská přátelství mohou velmi rychle upadnout a proměnit se v klub průměrných: vzájemně se vychvalujeme a namlouváme si, že jsme ti nejlepší. Přátelství už potom není podněcováním k růstu. Stává se naopak dusivým a tvoří bariéru, která nám brání jít vstříc ostatním, vnímat jejich potřeby. Nakonec se potom některá přátelství proměňují v citovou závislost, což je jistá forma otroctví.
- V komunitě pocítujeme i „antipatie“. Vždycky se najde někdo, s kým si nerozumím, kdo mě blokuje, kdo mi odporuje a dusí můj životní rozmach a mou svobodu. Zdá se mi, že mě jeho přítomnost ohrožuje, ukazuje mou chudobu, mé viny a zranění, provokuje ve mně agresivní chování nebo jistou formu poníženého ustupování. V jeho přítomnosti se nejsem schopen vyjádřit, bere mi můj životní klid. Jiný zas ve mně probouzí pocit závislosti a žárlivosti; je vším, čím bych chtěl být já; jeho přítomnost mi připomíná to, čím nejsem. Síla jeho zářivého působení a inteligence mě odkazuje na mou nedostatečnost.

- Je přirozené, že v komunitě dochází k takovému citovému sblížení stejně jako k zablokování vztahů lidí citově jinak založených. To má svůj původ v nezralosti citového života a v množství momentů z raného dětství, nad nimiž nemáme kontrolu. Nejde o to je popřít.
- Když vstoupíme do jistých komunit, rychle pocítíme tyto napjaté vztahy a skryté války. Je třeba, aby se většina členů vědomě rozhodla zlomit tyto překážky a vyjít z ulity „přátelství“ a podat ruku „nepřítelům“. Je to dlouhá cesta. Komunita nevznikne za den. Ve skutečnosti není hotová nikdy! Vždycky je buď na postupu k větší lásce, nebo na ústupu.

6. Komunita, místo odpuštění

- Dokud se nesmírím s tím, že jsem směsicí kvalit a nedostatků, lásky a nenávisti, altruismu a egocentrismu, zralosti a nezralosti, dokud neznám, že jsme všichni dětmi jednoho Otce, nepřestanu rozdělovat svět na „nepřátele“ (ty špatné) a na „přátele“ (ty dobré), nepřestanu stavět kolem sebe a své komunity bariéry a rozšiřovat předsudky. Když ale připustím, že mám slabosti a chyby, ale že je mi zároveň odpuštěno, mohu postupovat k vnitřní svobodě a opravdovější lásce, a tak se mohu smířit i s nedostatky a slabostmi ostatních. Na každou lidskou bytost se mohu dívat věčně i láskyplně; mohu v ní vidět zranění, které způsobuje strach, ale i dary, které smím obdivovat a milovat. Všichni jsme smrtelní a křehcí, ale všichni jsme rovněž vzácní a jedineční.
- Nemůžeme druhé přijmout takové, jací jsou, a odpustit jim, pokud neobjevíme, že i Bůh nás opravdu bere takové, jací jsme, a že nám odpouští. Je to hluboká zkušenost vědět, že jsme Bohem milováni a podporováni.
- Odpustit také znamená pochopit, co se skrývá za tou zlobou. Možná se lidé cítí být zavrženi, mají dojem, že nikdo neposlouchá to, co by chtěli říci, nebo se jim nedaří vyjádřit to, co je v nich. Možná je komunita příliš rigidní nebo lpí na pravidlech nebo se v ní život stal strnulým a chybí tam láska a pravda. Odpustit znamená pohlédnout do sebe a vědět, co je třeba změnit.

7. Buď trpělivý

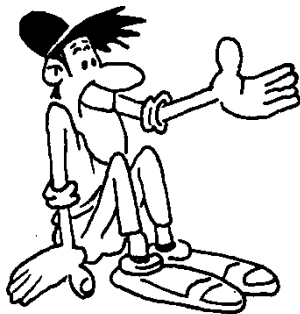
- Nejsme pány svých citů, máme je jen částečně pod kontrolou. Jediné, co můžeme dělat, je snažit se nepodléhat jim.
- Musíme mít trpělivost se svými city, se svým strachem a být k sobě milosrdní. K tomu, abychom byli schopni milovat druhého, je třeba, abychom poznali vše, co nás blokuje: své žárlivosti, způsob, jakým sami sebe poměrujeme, své předsudky a nenávisti, ať vědomé či nevědomé, zkrátka abychom uznali, že jsme takoví, jací jsme. A musíme žádat našeho Otce, aby nám odpustil, aby nás očistil. A potom je dobré si o tom promluvit s nějakým duchovním důvěrníkem, který nám možná vy-

světlu, co se právě děje, povzbudí nás v našem úsilí o nápravu a pomůže nám objevit Boží odpuštění.

8. Vzájemná důvěra

- V nitru komunity se nachází vzájemná důvěra zrozená z každodenního odpuštění a uznávání vlastních slabostí. Tato důvěra se ale nerodí za dne na den. K vytvoření opravdové komunity je třeba čas. Když někdo vstoupí do komunity, vždycky si na něco hraje, protože chce vyhovět očekávání ostatních. Pomalu poznává, že ho ostatní milují takového, jaký je, a že v něho mají důvěru.
- Stejně je tomu v našich komunitách: Důvěra často roste až po utrpení, po velkých nesnázích, po napětích, která prověřila věrnost. Komunita, v níž panuje opravdová vzájemná důvěra, je neotřesitelná.
- Jednou z velkých potíží života v komunitě je, že se tam někdy lidé nutí, aby byli jiní, než doopravdy jsou.
- Co se týče křesťanských komunit, vypadá to, jako by měl Bůh zalíbení v tom, že povolává do téže komunity osoby lidsky velmi rozdílné, z rozličných kultur či zemí. Nejkrásnější komunity vstávají z této velké rozmanitosti lidí a temperamentů. To každého nutí překonat sympatie i antipatie, aby mohl milovat druhého se všemi jeho odlišnostmi.
- Ježíš si vybral ke společnému životu v první komunitě apoštolů lidi velmi odlišné. Nikdy by nekráčeli spolu, kdyby je mistr nepovolal. A když byli spolu, ztráceli čas hádkami, kdo z nich je největší. Život v komunitě není snadný, ale stává se možným díky Ježíšově výzvě.

9. Využívat svých darů

- Využívat svých darů znamená budovat komunitu. Je důležité, aby každý člen znal své dary, aby je využíval a rozvíjel. Každý podle svých darů najde v komunitě své místo. Stane se tak nejen užitečným, ale i jedinečným a potřebným pro ostatní. Jen tak se vytratí soupeření a závist.
- Celý problém křesťanské komunity spočívá v tom, aby se každý stal nezbytným článkem téhož řetězu: teprve když všechny články drží, nemůže být řetěz přerván. Komunita, která toleruje zbytečné články, si tím připravuje vlastní zkázu. Proto musí pomýšlet na to, aby přidělila každému svému členovi zvláštní úkol. Jen tak se nikdo v časech pochybností nebude moci cítit zbytečný. Každá křesťanská komunita si musí uvědomit, že to nejsou pouze členové slabí, co potřebují podporu silných, ale zároveň také silní by nemohli žít bez slabých. Vyloučení slabých je znamením smrti komunity.

- Komunita je místem, kde se každý může cítit v bezpečí s pocitem, že je sám sebou, může se vyjadřovat, s důvěrou říkat, co prožívá a co si myslí. Všechny komunity samozřejmě toto nedokáží dokonale uskutečnit, je ale třeba, aby k tomu alespoň směřovaly.

10. Od „komunity pro mě“ k „já pro komunitu“

- Komunita nefunguje, pokud většina členů není na přechodu od „komunity pro mě“ k „já pro komunitu“, to znamená, pokud se srdce každého člena neotvírá bez výjimky všem. Je to přechod od sobectví k lásce. Komunita není jen spolubydlení, nejsou to kasárna ani hotel.
- Komunita znamená naslouchat druhému, nebýt k němu lhostejný a pociťovat hluboké sjednocení s ním, vidět jeho krásu a jevit mu ji. Znamená to odpovědět na jeho výzvu a na jeho nejhlubší potřeby, soucítit, trpět spolu s ním, plakat, když pláče on, radovat se, když on se raduje, zůstat vzájemně jeden v druhém a mít v něm oporu. „Láska je moc sjednocující,“ říká Dionisios Areopagita.

11. Napětí

- Napětí je nezbytné k růstu a prohlubování komunity. Pochází z osobních konfliktů i z vývoje komunity, z konfliktů mezi egoistickými postoji různých lidí, z rozdílnosti povah a z psychologických potíží každého jedince. Toto napětí je přirozené.
- Každé z těchto napětí přivádí komunitu i její členy do jeho chudoby, neschopnosti, ochablosti, agresivity a depresivních postojů. Může se to stát důležitým obdobím uvědomění si, že poklad komunity je v nebezpečí. Když jde všechno dobře a komunita si myslí, že prožívá úspěšné období, hrozí jejím členům, že ochabnou v lásce. Jsou méně ochotni naslouchat druhým. Napětí je přiměje vrátit se k realitě jejich chudoby. Ukáže se, že komunita potřebuje Božího ducha k tomu, aby mohla žít a prohlubovat se. Napětí také často znamená mezník na cestě k větší jednotě; odhaluje trhliny, které si vynucují přehodnocení, reorganizaci a větší pokoru.

12. Osobní růst a růst komunity

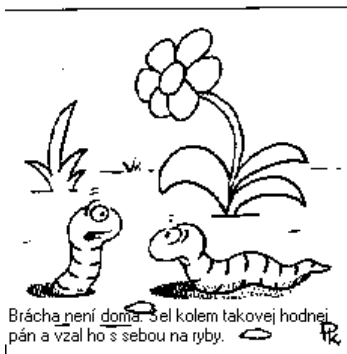
- Každý člověk, který v komunitě roste v lásce a moudrosti, přispívá k růstu celé komunity. Každý, kdo odmítá osobně růst a bojí se jít kupředu, brání v růstu komunitě. Každý člen komunity odpovídá za svůj růst i za růst celé komunity.
- Když v nás sídlí pokoj, když jsme vsřebali svá nejhlubší zranění a svou slabost, potom vše, co děláme, pramení z našeho středu a stává se to pramenem růstu.

- Komunita opravdu roste, když každý zosobňuje její vizi a jejího ducha ve svém srdci a ve své mysli. Tímto způsobem si ji vybral takovou, jaká je, a stal se za ni zodpovědný.

13. Salesiánská spiritualita jako zdroj komunitního života

- Pro Dona Boska je typickou vlastností spirituality láska - zosobněná, silná, velká. On neměl žádnou techniku ani triky, jak by prokazoval druhému lásku. Chtěl pomoci, chtěl prostě dát najevo, že má rád. V tom je typická jeho spiritualita.
- Z lidské slabosti může dojít u člověka k uzavření srdce a zaslepenosti. Ideálem výchovy je zapálené srdce Kristem – to předpokládá poznat lásku Krista, spojovat se s ním v modlitbě.
- Spiritualita salesiána stojí na těchto pilířích:
  - 1.) pastorační láska
  - 2.) zaujetí pro mládež
  - 3.) spojení s Bohem
  - 4.) smysl pro církev
  - 5.) dobrota
  - 6.) rodinný duch
  - 7.) optimismus a radost
  - 8.) práce a sebeovládání
  - 9.) tvořivost a pružnost

- Tuto spiritualitu spojuje preventivní systém, který není jenom prostředkem spásy pro vychovávaného, ale i pro vychovatele.
- Preventivní systém je nezištná láska, která předchází, provází a zachraňuje, je to způsob života a práce, jak hlásat evangelium a zachraňovat mladé.
- „Žít a pracovat dohromady je pro nás salesiány základním požadavkem a bezpečnou cestou k uskutečnění našeho povolání. Proto vytváříme komunity, v nichž se tak milujeme, že se v rodinném duchu o vše dělíme a vytváříme společenství osob.“ stanovy čl. 49
- Způsob prožívání komunity: bratrská láska, apoštolátní poslání a život podle evangelií rad (zachovávání poslušnosti, chudoby a čistoty) – to vše skrze Krista za pomoci komunity i druhých lidí.
- Salesiánská komunita ví, že musí rozšiřovat společenství, tím, že zve všechny, kteří chtějí přispět k záchraně mládeže. Tím, následuje Dona Boska ve spolupráci s mnohými a je otevřená.

Za pomoci knihy: VANIER, J. Rodí se nová naděje. Praha: Zvon, 1997. ISBN 80-7113-160-1 upravil Jaroslav Fogl.